

ת"ד 3821/06/11 - מדינת ישראל נגד נחום טופז

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 3821-06-11 מדינת ישראל נ' טופז
בפני כב' השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נחום טופז - ע"י עו"ד אורון

הנאשם

הכרעת דין

הנאשם זכאי מחמת הספק.

מבוא

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה לאחור בחוסר זהירות ונהיגה בקלות ראש שגרמה לחבלות של ממש. בכתב האישום נטען כי ביום 19.9.10 סמוך לשעה 17.30 נסע הנאשם לאחור עם רכבו, ג'יפ סוזוקי, ופגע בהולך רגל יליד 1929. עוד נכתב בכתב האישום - הגם שלא היה בכך צורך לשם ביסוס יסודות העבירות המיוחסות לנאשם - כי הנאשם עלה עם הגלגל האחורי של רכבו על רגלו של הולך הרגל. כתוצאה מהתאונה נגרמו להולך הרגל חבלות של ממש (חבלת ראש, אובדן הכרה ושברים בצלעות 6-11 מימין)

פרשת התביעה

2. במסגרת פרשת התביעה העידו הולך הרגל, מר אנדרמן, הבוחן נסים חורי וגב' לימור טולדנו שהייתה עדת ראיה. הולך הרגל טען כי הלך עם כלבו בחזרה אל ביתו ועבר דרך רחוב שרת בת"א והתקרב לרחוב עקיבא מאיר. כשלושה מ' לפני מעבר החצייה מימין מצוי כלב הנוהג לנבוח. לפתע, טען הולך הרגל, חש במכה עזה ("מכת מוות") בכתף ימין. הוא הועף אל שפת המדרכה כאשר 90% מגופו על המדרכה והיה נתון במצב של חוסר הכרה כאשר לפתע חש כאב עז ברגל ימין. הוא הרים את ראשו ולדבריו ראה את גלגל רכבו של הנאשם עולה על רגלו. הוא צעק לנאשם

לרדת מרגלו (ע' 2 ש' 20-24). לטענת הולך הרגל, הפגיעה בו הייתה מאחור והוא לא הבחין ברכב הנאשם לפני הפגיעה (ע' 2 ש' 27-28 וע' 3 ש' 18-19). כאן המקום לציין כי בחקירה במשטרה מסר הולך הרגל גרסה שונה. בחקירה מיום 11.10.10 מסר כי בעקבות החבטה שספג נותר לשכב והנאשם המשיך בנסיעה לאחור נגד כיוון התנועה ועלה על רגל ימין של הולך הרגל. בה בעת, ומבלי להסביר כיצד הדבר מתיישב עם הדברים שצוינו זה עתה, מסר הולך הרגל לחוקר כי ראה את הנאשם לראשונה רק לאחר הפגיעה בו הואיל וקודם לכן היה חסר הכרה. נקודה נוספת בה לא הצטיינה עדות הולך הרגל בעקביות נוגעת למקום האימפקט. בוחן התנועה מר חורי ציין, מבחינתו בצדק, כי אינו יכול לקבוע את מקום האימפקט בתאונה. הולך הרגל ציין בעדותו בבית המשפט כי היה על המדרכה בעת האימפקט. הולך הרגל מסר עם זאת גרסה שונה לחוקר המשטרה. על פי דבריו לחוקר אינו יכול לדעת אם היה על המדרכה או על הכביש וכי קיימות 2 אפשרויות (שהן למעשה כל האפשרויות) - או שהלך על המדרכה או "שזזתי צעד אחד לכיוון הכביש כדי לעבור את הנביחות של הכלב". כאשר החוקר העמיד את הולך הרגל על כך שיש סתירה בגרסאותיו לעניין מקום האימפקט השיב הולך הרגל "היום לאחר מחשבה מעמיקה יותר אני מוסר לך שעשיתי צעד אחד לכיוון הכביש". גרסה זו של הולך הרגל, לא הפריעה להולך הרגל לציין בעדותו בבית המשפט כי בעת האימפקט היה על המדרכה (ע' 4 ש' 5-6, 11, 12 וע' 5 ש' 1-2)

3. כאן המקום לציין כי חקירת הולך הרגל הופסקה בעקבות מה שתואר בזו הלשון בפרוטוקול מפי הולך הרגל **"תשמע, אם אין פה שופטת אני מביא אותך לבית חולים על המקל. אני לא יכול, מהו הוא רוצה לשגע אותי? מה זה הדבר הזה? מה זו החוצפה הזו (בשלב זה העד מניף את המקל לעבר ב"כ הנאשם)".** בעקבות דברים אלה הודיע ב"כ הנאשם לבית המשפט כי הוא מבקש, בנסיבות, לסיים את החקירה ולהגיש את הודעת הולך הרגל במשטרה (ע' 5 ש' 14-16 וכן ש' 19). בסיכומיו טען ב"כ הנאשם כי בשל אי מיצוי זכותו לחקור נגדית את הולך הרגל בנסיבות שאינן תלויות בו יש לתת משקל אפסי לגרסת הולך הרגל. כמו כן, במסגרת העדות התקבלו מסמכים רפואיים על מצב הולך הרגל בעקבות התאונה. בטופס סיכום אשפוז של הולך הרגל נקבע בנוגע לגפיו כי "קיימת רגישות במישוש כף ימין וכתף ימין".

4. ע"ת 2 הבוחן נסים חורי יצא לזירה לאחר מספר שבועות. לדבריו, לא היה יכול לערוך שחזור של האירוע הואיל והנאשם בחר לשתוק בחקירתו ולא מסר גרסה מפורטת. ע"ת 2 התייחס לתזה שהציג לו ב"כ הנאשם בנוגע לכך שכף רגלו של הולך הרגל נלכדה במרווח שבין הגלגל לכביש. הוא ציין כי הגם שידועים מקרים בהם חפצים נלכדים באופן דומה במרווח זה, לא כך הוא במקרה זה (ע' 8 ש' 29-33 וע' 9 ש' 16-25).

5. ע"ת 3 לימור טולדנו היא למעשה העדה הראשונה בתיק שהעידה בפני כותב שורות אלה וזאת לאחר שביום 24.5.13 פסל עצמו המותב שדן בתיק לבקשת ההגנה נוכח קיומה של הכרות מסוימת בינו לבין ע"ת 3. עם זאת, ההגנה הסכימה כי העדים שנשמעו בפני המותב הקודם לא ישמעו שוב והמשפט יתנהל מאותה נקודה. ע"ת 3 ציינה כי הלכה ברחוב וראתה ממרחק 15 מ' את הולך הרגל מוטל כשחלק מגופו על המדרכה וחלקו על הכביש. לדבריה - עליה חזרה שוב לאחר מכן - "הגי'פ היה מונח לו על הרגליים" (ע' 15 ש' 13-16 וע' 16 ש' 1 ו - 13). ע"ת 3 שללה הסבר לפיו רגלו של הולך הרגל נמצאה מתחת לרכב הנאשם מבלי להיתפס בגלגל (ע' 16 ש' 15-16).

פרשת ההגנה

6. במסגרת פרשת ההגנה העידו הנאשם ושני עדים מומחים מטעמו, אינג' גדי ויסמן וד"ר תומר קרבאל. הנאשם העיד כי עמד מול ביתו כאשר לפתע שמע את צעקת הולך הרגל כי הוא דורך לו על הרגל. הוא פתח את דלת הרכב וראה את הולך הרגל כאשר מחצית גופו על המדרכה והמחצית השנייה על הכביש. לדבריו, נסע קדימה כי הולך הרגל צעק לו כי הוא נמצא על רגלו (ע' 19 ש' 5-6). הנאשם ציין כי אינו יכול לאשר או להכחיש כי גלגל רכבו אכן היה על רגלו של הולך הרגל (ע' 19 ש' 18-19) אך באותה נשימה כמעט שלל בנחרצות אפשרות זו (".. רגלו של המעורב לא הייתה מתחת לגלגל", ע' 20 ש' 10-11). לשאלה הקריטית, אם הנאשם נסע רברס השיב הנאשם בזו הלשון "ש.ת. לא נסעתי רברס. אני חושב שלא נסעתי רברס" (ע' 14 ש' 23). כאשר נשאל לפשר הדמיון בין תשובה זו לתשובה דומה שהשיב במקום אחר ("חושב שעמדתי..") השיב כי מדובר בצורת התנסחות.

7. ע"ה 1 אינג' גדי ויסמן ציין בחוות דעת אותה ערך כי על פי ניתוח הכוחות שפעלו על הולך הרגל בעת הפגיעה הנטענת בו, הייתה צפויה פגיעת הרכב לגרום להולך הרגל ליפול לאותו כיוון כמו ציר האורך של הרכב, היינו במקביל לרכב, ולא בניצב לו כפי שנצפה על ידי הנאשם (ע' 20 ש' 20-28). ע"ה 1 השיב כי אין הבדל לענין הכוחות הפועלים בין נסיעה קדימה לנסיעה אחורנית אם כי לא מוכרת לו ספרות העוסקת בנסיעה לאחור (ע' 21 ש' 24-25 וע' 21 ש' 26).

8. ע"ת 2 ד"ר תומר קרבאל, מנהל המרפאה לאורתופדיה גריאטרית בבית החולים תל השומר, מסר חוות דעת המתמקדת בגרסה שהועלתה בכתב האישום ובמהלך המשפט לפיה גלגל הרכב עלה על רגלו של הולך הרגל. לטענת ע"ה 2 "לא יתכן שעלה כזה משקל ולא הותר כל סימן" (ע' 27 ש' 10). לדבריו, פגיעה כזו בגילו של המעורב הייתה צפויה להניב "תיעוד ראשוני במיון של נפיחות בצקת, סימני לחץ על העור או שטף דם או שברים" (ע' 27 ש' 8-10). חלף זאת, כזכור, נצפתה אצל הולך הרגל רק רגישות במישוש. בהסתמך על מחקר שנערך לענין נטען כי מתוך 100% נפגעים בתאונות עם אנרגיה גבוהה (כמו תאונות דרכים) 92% טופלו באמצעות ניתוח ואילו 8% הנותרים טופלו בגבס

ללא דריכה למשך 4-6 שבועות (ע' 28 ש' 5-20 וש' 24).

דין והכרעה

9. לכאורה, יש די בחומר הראיות על מנת להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום. למעשה, וכפי שיפורט להלן, עולה מחומר הראיות ספק לגבי אופן התרחשות התאונה כפי שתואר בכתב האישום. מספק זה רשאי הנאשם ליהנות. ודוק: אין בכונתי לטעון כי אין מדובר באירוע תאונתי. ברי מעיון במכלול הראיות כי באירוע תאונתי עסקינן. ברם, לא ניתן להרשיע את הנאשם בגרימת "תאונה" מבלי לפרט כיצד אירעה תאונה זו ולאפשר לו להתגונן בהתאם. בעניין זה, כאמור, לא שוכנעתי כי התאונה נגרמה כפי שתואר בכתב האישום וזאת במידת ההוכחה הדרושה בפלילים. להלן אנמק עמדתי.

10. הנאשם טען בחקירתו כי היה סטטי עם רכבו כאשר שמע את צעקת הולך הרגל. כאשר נשאל אם נסע ברברס השיב "לא נסעתי רברס. אני חושב שלא נסעתי ברברס" (ע' 14 ש' 23). שמעתי את עדותו של הנאשם בבית המשפט. התרשמתי כי הנאשם הינו אדם שקול הבורר את דבריו בקפידה ולכן, לטעמי, לא בכדי קיימת חזרה על המשפט "לא נסעתי ברברס" כאשר בפעם השנייה הנאשם מקדים לכך את הסייג "אני חושב". אכן, ככלות הכל מדובר בצורת התנסחות אולם לעניות דעתי לא בכדי ניסח הנאשם את תשובתו לשאלה זו באופן האמור. צורת ההתנסחות משליכה במקרה זה על המהות. צורת ההתנסחות האמורה משקפת לדעתי חוסר החלטיות מצד הנאשם ביחס לקביעה כי לא נסע ברברס. ממה נפשך? אם הנאשם אכן לא נסע ברברס מדוע לא הסתפק באמירת המשפט "לא נסעתי ברברס"? מדוע היה עליו להוסיף משפט זהה ולסייג במלים "אני חושב" אם היה הנאשם כה משוכנע כי לא זז עם רכבו.

שתיקתו של הנאשם בחקירת המשטרה מחזקת את ראיות המאשימה נגדו (ע"פ 230/84 חג'בי נ' מדינת ישראל, פ"ד לט (1) 785 (1985)). החשש שהעלה ב"כ הנאשם בסיכומיו מפני טמינת פח לנאשם אינה הסבר סביר ואינה צידוק הולם לשתיקת הנאשם בחקירה. הסבר זה אינו מקהה את עוקצה של שתיקת הנאשם נוכח השאלות שהוטחו בו בחקירה.

על האמור יש להוסיף ולומר כי גם בעדותו בבית המשפט התגלתה סתירה בגרסתו "הרזה" של הנאשם. כך, ציין הנאשם כי אינו יכול לאשר או לשלול כי גלגל רכבו היה על רגלו של הולך הרגל. תשובה לבדה מעוררת השתאות. כיצד יכול היה גלגל רכב לעלות על רגלו של הולך הרגל אם הנאשם מאמין באמת ובתמים כי היה סטטי לחלוטין ולא זע ממקומו????! הנאשם לא סיפק ולו בדל של הסבר לתהייה זו. על כך יש להוסיף כי מאוחר יותר בעדותו סתר הנאשם את גרסתו האמורה וציין כי רגל המעורב לא הייתה תחת גלגל רכבו (ע' 20 ש' 10-11).

חיזוק מסוים לתזה לפיה הנאשם אכן נסע ברברס ופגע בהולך הרגל ניתן למצוא הן בעדות הולך הרגל והן

בעדותה של ע"ת 3 לימור טולדנו.

11. יחד עם זאת, ולמרות הטיעון שפורט לעיל המצביע על כך כי היה די בחומר הראיות כדי להרשיע את הנאשם, מצאתי לזכותו מחמת הספק וזאת מן הטעמים הבאים: כפי שצוין לעיל, קיימות סתירות, לטעמי מהותיות, בגרסתו של הולך הרגל. סתירות אלה קיימות הן ביחס למקום האימפקט בתאונה (מדרכה או כביש) והן ביחס לשאלה אם הולך הרגל אכן ראה את הנאשם נוסע רברס כפי שציין ועולה על רגלו על גלגל הרכב. נזכיר כי על פי גרסת הולך הרגל בבית המשפט הוא נחבט בכתפו, עף אל שפת המדרכה ואיבד את הכרתו וזו חזרה אליו רק לאחר ש"פתאום הרגשתי כאב נוראי ברגל ימין. הרמתי את הראש, הסתובבתי מהכאב ופתאום ראיתי שהוא עלי עם הגלגל האחורי..." (ע' 2 ש' 20-24). מגרסה זו עולה למעשה כי הולך הרגל לא ראה את הנאשם נוסע לאחור עד לרגע בו עלה הנאשם עם גלגל הרכב על רגלו של הולך הרגל שהיה אותה עת מחוסר הכרה. לעומת גרסה זו, מסר הולך הרגל במשטרה גרסה שונה ובה סתירה פנימית. בנקודה מסוימת בחקירה טוען הולך הרגל כי היה מודע למה שהתרחש סביבו עד לרגע בו עלה הנאשם עם גלגל הרכב על רגלו "נשארתי שכוב כשחצי גופי על המדרכה והחצי השני על הכביש. הנהג שפגע בי המשיך בנסיעתו לאחור כנגד כיוון התנועה, עלה לי על רגל ימין כשהגלגל שלו על הרגל שלי, הרים בלם יד ונעצר כשכל משקל הרכב על רגלי" (ש' 7-12). במקום אחר בחקירה במשטרה ציין הולך הרגל כי איבד הכרה ולא היה מודע למתרחש עד עלות גלגל הרכב על רגליו. מיותר לציין הולך הרגל לא הסביר כיצד גרסאות אלה מתיישבות זו עם זו.

הסתירות בגרסתו של הולך הרגל הן בעלות משמעות רבה במקרה זה שכן למעשה, זולת הולך הרגל והנאשם אין עוד גורם שיכול לשפוך אור על נסיבות התאונה. נוכח סתירות אלה, מתעורר ספק לגבי יתר הפרטים שמסר הולך הרגל בעדותו בבית המשפט.

ספק זה מתעצם נוכח האמור בחוות דעתו של ע"ת 2, ד"ר קראבל; חוות דעת שאותה לא מצאה המאשימה להזים. על פי חוות הדעת וממצאיה, לא ייתכן או לפחות לא סביר כי עליית גלגל רכב הנאשם על רגלו של הולך הרגל לא תותיר חבלות קשות יותר מעבר מרגישות למישוש כפי שנצפה בסיכום הרפואי בעניינו של הולך הרגל. כפי שצוין לעיל, המרכיב של עליית גלגל רכב הנאשם על רגלו של הולך הרגל אינה חיונית להוכחת האישום נגד הנאשם. יחד עם זאת, ומשעה שהולך הרגל וע"ת 3 העידו במפורש כי גלגל רכב הנאשם אכן נמצא על רגלו של הולך הרגל וכפי שניתן ללמוד מחוות הדעת הדבר אינו סביר או אינו אפשרי מבחינת התוצאות הרפואיות שנגרמו להולך הרגל, יש בכך כדי להשליך על האופן בו ראוי להעריך את עדות הולך הרגל ועדותה של ע"ת 3. ואמנם גם ב"כ המאשימה המלומד טען בסיכומיו דברים שמהם עולה כי לכאורה גם הוא אינו משוכנע כי התרחיש שהוצג בכתב האישום (עליית גלגל רכב על רגל הולך הרגל) אכן אירעה בפועל. לדבריו "ד"ר קראבל התייחס לסיטואציה בה גלגל הרכב עולה על רגל הנפגע כאשר בפועל

בהחלט יתכן שרגלו של הנפגע נתפסה בין המדרכה לבין הרכב, גם אם הגלגל נתפס במכנסיים והנאשם נפל זה נחשב עלה על רגלו" (ע' 31 ש' 20-22). לעניות דעתי, יש בדברים אלה כדי להמחיש את הבעייתיות הניצבת בפני המאשימה בתיק זה להוכיח את הפרט העובדתי לפיו גלגל הנאשם עלה רגל המעורב. ממילא יש בדברים כדי להראות את מידת השכנוע בטענות הולך הרגל וע"ת 3 לפיהם גלגל רכב הנאשם עלה על רגל הולך הרגל.

12. לעומת חוות דעתו של ע"ה 2 שיש בה כדי לאצול על אופן הערכת עדויות הולך הרגל וע"ת 3, לא מצאתי כי יש בחוות הדעת של ע"ה 1, אינג' וייסמן כדי להעלות או להוריד בנסיבות המקרה. ע"ה 1 ציין בחוות דעתו כי מניתוח הכוחות הפועלים על הולך הרגל בעת התאונה היה צפוי כי נפילת הולך הרגל תהיה במקביל לרכב הנאשם ולא בניצב לו. עיון מדוקדק בחומר הראיות אינו מעלה כי בתיק ישנו ולו בדל ראיה באשר לאופן בו נפל המעורב עובר לפגיעה (הנטענת) בו עם רכב הנאשם. הולך הרגל לא ציין דבר באשר לזווית בה היה מונח גופו **בעקבות הפגיעה** ביחס לרכב הנאשם. ע"ת 3 ראתה אמנם כי חלק מגופו של הולך הרגל היה על המדרכה וחלק היה על הכביש (כפי שציין הולך הרגל עצמו) אולם לא נאמר דבר וחצי דבר באשר לזווית בה היה הגוף מצוי ביחס לרכב הנאשם. לא הולך הרגל ולא ע"ת 3 נשאלו כל שאלה בעניין זה על ידי ב"כ הנאשם. אינני מקבל את טענת ב"כ הנאשם בהשלמת סיכומיו ממנה עולה כי בהכרח יש להסיק מכך שמחצית גוף הולך הרגל הייתה על המדרכה והמחצית השנייה על הכביש על כך שהגוף היה בניצב לרכב הנאשם. מדובר במסקנה שלא ברור מניין נלקחה ומכל מקום ניתן להעלות על הדעת תנחות שונות בהן חלק מן הגוף נמצא על המדרכה וחלק על הכביש וזאת כאשר הגוף איננו ניצב לרכב. גם הנאשם עצמו טוען שיצא מרכבו בעקבות צעקות הולך הרגל ומצא את גופו בניצב לרכבו (כעולה מתמונות "השחזור" שנערך עם אינג' וייסמן) אינו טוען כי ראה את הולך הרגל נופל וממילא אינו יכול לומר דבר וחצי דבר בנוגע לתנוחת גופו של הולך הרגל ביחס לרכב עובר לפגיעה. מטעם זה לא מצאתי כי יש בחוות דעתו של ע"ה 1 כדי להעלות או להוריד.

13. לאור מכלול הטעמים האמורים מצאתי לזכות את הנאשם מחמת הספק.

ניתנה היום, ז' טבת תשע"ה, 29 דצמבר 2014, במעמד הצדדים